

מאור עינים

חידושי תורה על הפרשה

גליון מס' 23

ויקהל תשפ"ב

ונראה עוד לבאר, שהרי כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה (כמבואר בשבת דף קה:; וברמב"ם בלשון זה בהלכות דעות פ"ב ה"ג), והרמב"ם במורה נבוכים כותב ששבת זהו יסוד האמונה בעם ישראל¹, נמצא דע"י הכעס שזה ההפך מהאמונה, הוא מצית את הגיהנם.

(לה, כז) והנשוא הביאו את אבני שהם ואת אבני המלאים.

ברש"י, אמר ר' נתן, מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחלה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחלה, אלא כך אמרו נשיאים, יתנדבו צבור מה שמתנדבים, ומה שמחסרין אנו משלימין אותו, כיון שהשלימו צבור את הכל, שנאמר והמלאכה היתה דים, אמרו נשיאים מה עלינו לעשות, הביאו את אבני שהם וגו', לכך התנדבו בחנוכת המזבח תחלה, ולפי שנתעצלו מתחלה, נחסרה אות משמם, והנשואם כתיב.

ואף שהנשואים היה להם לכאורה טענה מוצדקת לעכב את התרומה, רואים כאן שאין זה טענה, ונכון הוא להיות מהראשונים במעשה מצוה.

(לה, ג) לא-תבערו את מושבתיכם ביום השבת.

כתב הרמב"ם בספר המצוות (ל"ת שכב), 'שריפה בכלל היתה ויצתה ללמד, מה שריפה מיוחדת שהיא אחת ממיתות בית דין ואינה דוחה את השבת, אף כל שאר מיתות בית דין לא ידחו את השבת'.

לפ"ז נראה לבאר סדר הפסוקים, שהפסוק הקודם אמר (ב), 'פֶּלַע הַעֲשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה יוֹמָת', ואח"ז אמר 'לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ', שלא תהרגו את המחלל שבת ביום השבת.

מובא בזהר הק', פרשת מקץ (דף קצז:); ופרשת וארא (דף לא ב), 'הרשעים שבגיהנם יש להם מנוחה כשמגיע שבת קודש'.

ונראה שזה מרומז בפסוק כאן, 'לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת', שלרשעים יש מנוחה מאש הגיהנם ביום השבת.

מובא בתיקוני הזהר (תקון מה), שפסוק זה מרמז בעניין הכעס בשבת, שכל הכועס כאילו הצית את הגיהנם.

ונראה לבאר, שהרי בשבת יש מנוחה לרשעים מהגיהנם, ועל ידי הכעס הוא מצית את אש הגיהנם.

אלוה בורא, ולזכור עוד החסד הגדול שעשה עמנו שאנחנו עבדיו אשר קנה אותנו לו לעבדים.

¹ לשון הרמב"ם, לשון הרמב"ם שם, והנה בשבת בכללה שני טעמים, להאמין בחידוש העולם כי יש